

Bài 5

CHIA SẺ VUI BUỒN CÙNG BẠN

I – MỤC TIÊU

1. HS hiểu :
 - Cần chúc mừng khi bạn có chuyện vui, an ủi, động viên, giúp đỡ khi bạn có chuyện buồn.
 - Ý nghĩa của việc chia sẻ vui buồn cùng bạn.
 - Trẻ em có quyền được tự do kết giao bạn bè, có quyền được đối xử bình đẳng, có quyền được hỗ trợ, giúp đỡ khi khó khăn.
2. HS biết cảm thông, chia sẻ vui buồn cùng bạn trong những tình huống cụ thể, biết đánh giá và tự đánh giá bản thân trong việc quan tâm giúp đỡ bạn.
3. Quý trọng các bạn biết quan tâm chia sẻ vui buồn với bạn bè.

II – TÀI LIỆU VÀ PHƯƠNG TIỆN

- Vở bài tập Đạo đức 3 (nếu có).
- Tranh minh họa cho tình huống của hoạt động 1, tiết 1.
- Phiếu học tập cho hoạt động 1 tiết 2 (nếu không có Vở bài tập Đạo đức 3).
 - Các câu chuyện, bài thơ, bài hát, tấm gương, ca dao, tục ngữ, ... về tình bạn, về sự cảm thông, chia sẻ vui buồn với bạn.
 - Cây hoa để chơi trò chơi *Hái hoa dân chủ*.
 - Các tấm bìa nhỏ màu đỏ, màu xanh và màu trắng.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC CHỦ YẾU

Tiết 1

Khởi động : Cả lớp hát tập thể bài hát *Lớp chúng ta đoàn kết*, nhạc và lời của Mộng Lân.

Hoạt động 1 : Thảo luận phân tích tình huống

* ***Mục tiêu :*** HS biết một biểu hiện của quan tâm chia sẻ vui buồn cùng bạn.

* ***Cách tiến hành***

1. GV yêu cầu HS quan sát tranh tình huống và cho biết nội dung tranh.

2. GV giới thiệu tình huống :

Đã hai ngày nay các bạn học sinh lớp 3B không thấy bạn Ân đến lớp. Đến giờ sinh hoạt của lớp, cô giáo buồn rầu báo tin :

– Như các em đã biết, mẹ bạn Ân lớp ta ốm đã lâu, nay bố bạn lại mới bị tai nạn giao thông. Hoàn cảnh gia đình bạn đang rất khó khăn. Chúng ta cần phải làm gì để giúp bạn Ân vượt qua khó khăn này ? ...

Nếu em là bạn cùng lớp với Ân, em sẽ làm gì để an ủi, giúp đỡ bạn ? Vì sao ?

3. HS thảo luận nhóm nhỏ về các cách ứng xử trong tình huống và phân tích kết quả của mỗi cách ứng xử.

4. GV kết luận : Khi bạn có chuyện buồn, em cần động viên, an ủi bạn hoặc giúp đỡ bạn bằng những việc làm phù hợp với khả năng (như giúp bạn chép bài, giảng lại bài cho bạn nếu bạn phải nghỉ học ; giúp bạn làm một số việc nhà ; ...) để bạn có thêm sức mạnh vượt qua khó khăn.

Hoạt động 2 : Đóng vai

* *Mục tiêu* : HS biết cách chia sẻ vui buồn với bạn trong các tình huống.

** Cách tiến hành*

1. GV chia nhóm, yêu cầu các nhóm HS xây dựng kịch bản và đóng vai một trong các tình huống :

– Chung vui với bạn (khi bạn được điểm tốt, khi bạn làm được một việc tốt, khi sinh nhật bạn, ...).

– Chia sẻ với bạn khi bạn gặp khó khăn trong học tập, khi bạn bị ngã đau, bị ốm mệt, khi nhà bạn nghèo không có tiền mua sách vở,...

2. HS thảo luận nhóm, xây dựng kịch bản và chuẩn bị đóng vai.

3. Các nhóm HS lên đóng vai.

4. HS cả lớp nhận xét, rút kinh nghiệm.

5. GV kết luận :

– Khi bạn có chuyện vui, cần chúc mừng, chung vui với bạn.

– Khi bạn có chuyện buồn, cần an ủi, động viên và giúp bạn bằng những việc làm phù hợp với khả năng.

Hoạt động 3 : Bày tỏ thái độ

* *Mục tiêu* : HS biết bày tỏ thái độ trước các ý kiến có liên quan đến nội dung bài học.

** Cách tiến hành*

1. GV lần lượt đọc từng ý kiến, HS suy nghĩ và bày tỏ thái độ tán thành, không tán thành hoặc lưỡng lự bằng cách giơ các tấm bìa màu đỏ, màu xanh, màu trắng hoặc bằng những cách khác.

Các ý kiến :

a) Chia sẻ vui buồn cùng bạn làm cho tình bạn thêm thân thiết, gắn bó.

b) Niềm vui, nỗi buồn là của riêng mỗi người, không nên chia sẻ với ai.

c) Niềm vui sẽ được nhân lên, nỗi buồn sẽ được vơi đi nếu được cảm thông chia sẻ.

d) Người không quan tâm đến niềm vui, nỗi buồn của bạn bè thì không phải là người bạn tốt.

đ) Trẻ em có quyền được hỗ trợ, giúp đỡ khi gặp khó khăn.

e) Phân biệt đối xử với các bạn nghèo, bạn có hoàn cảnh khó khăn là vi phạm quyền trẻ em.

2. Thảo luận về lí do HS có thái độ tán thành, không tán thành hoặc lưỡng lự đối với từng ý kiến.

3. GV kết luận :

– Các ý kiến a, c, d, đ, e là đúng.

– Ý kiến b là sai.

Hướng dẫn thực hành

– Quan tâm, chia sẻ vui buồn với bạn bè trong lớp, trong trường và nơi ở.

– Sưu tầm các truyện, tấm gương, ca dao, tục ngữ, bài thơ, bài hát,... nói về tình bạn, về sự cảm thông chia sẻ vui buồn với bạn.

Tiết 2

Hoạt động 1 : Phân biệt hành vi đúng, hành vi sai

* *Mục tiêu :* HS biết phân biệt hành vi đúng và hành vi sai đối với bạn bè khi có chuyện vui buồn.

* *Cách tiến hành*

1. GV phát phiếu học tập và yêu cầu HS làm bài tập cá nhân.

Nội dung bài tập :

Em hãy viết vào ô chữ Đ trước các việc làm đúng và chữ S trước các việc làm sai đối với bạn :

- a) Hồi thăm, an ủi khi bạn có chuyện buồn.
- b) Động viên, giúp đỡ khi bạn bị điểm kém.
- c) Chúc mừng khi bạn được điểm 10.
- d) Vui vẻ nhận khi được phân công giúp đỡ bạn học kém.
- đ) Tham gia cùng các bạn quyên góp sách vở, quần áo cũ để giúp các bạn nghèo trong lớp.
- e) Thờ ơ cười nói khi bạn đang có chuyện buồn.
- g) Kết bạn với các bạn bị khuyết tật, các bạn nhà nghèo.
- h) Ghen tức khi thấy bạn học giỏi hơn mình.

2. Thảo luận cả lớp.

3. GV kết luận :

– Các việc a, b, c, d, đ, g là việc làm đúng vì thể hiện sự quan tâm đến bạn bè khi vui, buồn ; thể hiện quyền không bị phân biệt đối xử, quyền được hỗ trợ, giúp đỡ của trẻ em nghèo, trẻ em khuyết tật.

– Các việc e, h là việc làm sai vì đã không quan tâm đến niềm vui, nỗi buồn của bạn bè.

Hoạt động 2 : Liên hệ và tự liên hệ

* *Mục tiêu :* HS biết tự đánh giá việc thực hiện chuẩn mực đạo đức của bản thân và của các bạn khác trong lớp, trong trường. Đồng thời giúp các em khắc sâu hơn ý nghĩa của việc cảm thông, chia sẻ vui buồn cùng bạn.

** Cách tiến hành*

1. GV chia nhóm và giao nhiệm vụ cho HS liên hệ, tự liên hệ trong nhóm theo các nội dung :

– Em đã biết chia sẻ vui buồn với bạn bè trong lớp, trong trường chưa ? Chia sẻ như thế nào ?

– Em đã bao giờ được bạn bè chia sẻ vui buồn chưa ? Hãy kể một trường hợp cụ thể. Khi được bạn bè chia sẻ vui buồn, em cảm thấy như thế nào ?

2. HS liên hệ, tự liên hệ trong nhóm.

3. GV mời một số HS liên hệ trước lớp.

4. GV kết luận :

Bạn bè tốt cần phải biết cảm thông, chia sẻ vui buồn cùng nhau.

Hoạt động 3 : Trò chơi Phóng viên

** Mục tiêu : Củng cố bài*

** Cách tiến hành*

Các HS trong lớp lần lượt đóng vai phóng viên và phỏng vấn các bạn trong lớp các câu hỏi có liên quan đến chủ đề bài học. Ví dụ :

– Vì sao bạn bè cần quan tâm chia sẻ vui buồn cùng nhau ?

– Cần làm gì khi bạn có niềm vui hoặc khi bạn có chuyện buồn ?

– Hãy kể một câu chuyện về chia sẻ vui buồn cùng các bạn.

– Bạn hãy hát một bài hát hoặc đọc thơ, đọc ca dao, tục ngữ về chủ đề tình bạn.

– Bạn đã từng được bạn bè chia sẻ vui buồn chưa ? Hãy kể một trường hợp cụ thể. Khi đó bạn cảm thấy như thế nào ?

– Bạn sẽ làm gì nếu thấy bạn mình phân biệt đối xử với các bạn nghèo, bạn khuyết tật ?

– ...

Kết luận chung : Khi bạn bè có chuyện vui buồn, em cần chia sẻ cùng bạn để niềm vui được nhân lên, nỗi buồn được vơi đi. Mọi trẻ em đều có quyền được đối xử bình đẳng.